

INGVAR SVENNILSON

OCH

INDUSTRIENS
UTREDNINGSSINSTITUT

1.9 1941 – 1.10 1949

INNEHÅLL

	sid.
Ingvar Svennilson	
av Axel Iveroth	1
Erik Dahmén	5
Jonas Nordenson	7
Jan Wallander	12
Hans verksamhet 1941-49	
Egna skrifter	17
Personal	23
IUI's publikationer	26
Verksamhetsberättelserna	30

OM MOR VÄRDINNOR OCH ANNAT

av Axel Iveroth

Käre Ingvar,

Tänk att Du inte är mer än 50 år! Jag tycker att jag känt Dig minst så länge. Ändå - eller kanske just därför - minns jag ingenting bestämt från Din första tid på Institutet. Samuel Johnson har sagt: "The happiest experience is that of which nothing is distinctly remembered but a general effect of pleasing impression".

Du har lärt mig mycket och det är det som jag nu hade tänkt bevisa. Det som tidigt väckte min beundran var Din förmåga att vara närvarande i två versioner, den ena samtalande med omgivningen, den andra försjunken i tyst resonemang med Dig själv. Om dessa diskussioner pågick samtidigt, kom Du sällan ihåg något från den som försiggick i rummet och lika gott var det. Jag brukade ha en lista över ärenden, som jag föredrog för Dig. När Du vid sådana tillfällen övergick till inre överläggningar, lärde jag mig att göra detsamma. Följaktligen satt vi båda och hm-ade, sade ja och nej och annat ut i luften, allt medan vi funderade och gjorde anteckningar var och en för sig. Det var ett praktiskt sätt att utnyttja tiden till dess våra idéer åter löpte samman och utlöste ett hörbart tankeutbyte.

Det var roligt att vara med om uppbyggnaden av Institutet. Många vet väl vilken roll Sigfrid Edström spelade för Institutets tillkomst, men jag tror knappast att alla har klart för sig, vilken aktiv kraft han var i arbetet att befästa dess ställning. Minns Du ASEA:s kontor på Klarabergsgatan, där han med oss före budgetsammanträdena gick igenom anslagskraven och hjälpte oss att räkna upp dem ordentligt med motiveringen att "kommer vi väl upp så är det inte så lätt att komma ner igen". Förståelsen för behovet av medel för ekonomisk forskning och "teoretiker" har aldrig varit särskilt utbredd på företagarsidan. Sigfrid Edström insåg forskningens samhällseliga betydelse. Dessutom förstod han att man inte kan använda sig

av samma metoder för resultatvärdering i organisations- och forsknings-
arbete som i ett företag som tillverkar motorer eller konservburkar. Du
är på den akademiska sidan något av en motsvarighet till Sigfrid Edström
bland företagen. Du förenar teoretiskt kunnande med aktivt intresse
för praktiska företagsproblem och deras behandling i samhällspolitiska sam-
manhang. Det var detta intresse Du fortplantade till mig och många andra
av Dina dicyplar och som så småningom också ledde till SNS. Många är de
gångar då vi eldade upp varandra med idéer om allt som borde göras för
att världen skulle bli bättre, väsentligen genom Institutets förmedling.

Du slog fast principen om Institutets oberoende som forskningsinsti-
tution, men därmed avsåg Du ingalunda, att verksamheten skulle bedrivas i
antiseptisk isolering från närings- och samhällspolitiken. Det var på den
tiden då man på Aros-mässorna hade verkligt bra föredrag och diskussionsin-
lägg, eftersom de skrevs på Institutet. Kommer Du ihåg när vi tillverkade
Lundbergs-andan? Eller minns Du när efterkrigsutredningen kom till under
några intensiva månader kring årsskiftet 43-44? De sista veckorna sov ingen
av personalen mer än 3 timmar på nätterna. Vi brukade äta nattlunch vid
12-tiden. Ester Wennerholm, blid och effektiv, gick omkring som Florence
Nightingale med te till de tappra. Det var lagarbete det - på den gamla
goda tiden. Institutet har förblivit ett team. Jag tror också att detta
uppdrag var det första Institutet fick av staten. Det var början till det
erkännande även från "stat och motpart", som den gemensamma styrelsen nu
talar om med stolthet, när det gäller att försvara budgetäskandena i huvud-
männens styrelser. Institutet har med Din hjälp fött många barn, som nu
flockar sig kring Marcus Wallenbergs och Jan Wallanders ben. Med Efter-
krigsutredningen fick Institutet också faktiskt tvillingar, som Tage Kahlin
och Sven Åsbrink nu söker fostra.

Institutet reste även ut till industrin. Ett resande industrisäll-
skap gjorde någon tid Norrland osäkert. Många är de furor och kollergångar
vi gemensamt sakkunnigt betraktat. Själv står jag också i stor tacksamhets-
skuld till Ivar Högbom för god demonstration av konsten att variera tack-
tal vid middagar med hänsyn till värdinnornas storlek. För Din egen del
vill jag bringa i åtanke att Du fick Din första professorsutnämning i Väja.
Det var en verklig hedersprofessur, i växtbiologi. Det var samtidigt med
att Ivar Högbom degraderades till docent och doktor Iveroth fick lagerkran-
sen för sina insatser i arronderingsfrågan. Därmed närmar vi oss den norr-